SEMUNDJA E MORRAVE - PEDICULOSI

Cfare eshte

Semundja e morrave vjen nga nje parazit shume i vogel (i gjate 2-3 milimetra), morri i kokes, qe jeton vetem mbi koken e njeriut duke u ushqyer me gjak.
Ngjyra e tij, e bardhe e ndyte ose gri, mund te behet me e hapur ose me e mbullet sipas ngjyres se flokeve te personit qe i "permban", ne menyre qe te maskohen.
Femera depositon nga 100 deri ne 300 veze (te quajtura Lendini), me nje ritem te 8-10 ne dite, qe ngulen fort ne floke nepermjet nje substance ngjitese. Nga keto, brenda 6-10 diteve lind nje larve qe do te behet nje parazit i rritur brenda 10 diteve.
Morri mbijeton vetem 1 ose 2 dite jashte kokes se personave sepse ka nevoje per ngrohtesi dhe per ushqim per te mbijetuar.
Semundja e morrave eshte e shperndare ne te gjithe vendet e botes, nuk eshte shenje i nje higjene te keqe dhe prek njerez te cdo shtrese sociale. I perket ne menyre te veçante femijeve dhe adoleshenteve por edhe te rriturve.

Si shfaqet

Zakonisht morrat verehen sepse shfaqen te kruara ne koke, shpesh te vazhdueshme deri sa te shkaktoje ndonjehere edhe gervishtje dhe kore. Por ndonjehere e kruara nuk shfaqet dhe keto parazit te vegjel zbulohen rastesisht duke u krehur ose duke lare floket.
Mund te jene te pranishem vetem vezet qe shfaqen si guaska te vogla (rreth 1 milimeter) te bardha ose gri te ngjitur kaq fort ne floke sa eshte shume e veshtire te hiqen, perkundrazi zbokthit qe hiqet me shume lehtesi. Edhe ne kete rast personi i infektuar mund te mos shfaq te kruara.
Pjeset e kokes ku morrat ngulen me me thjeshtesi jane zverku, temthat dhe mbas veshve: per t'i shikuar duhet te ngrihen ngadale floket duke shikuar me shume kujdes.

Si transmetohet

Ngjitja eshte shume e thjeshte dhe shpesh ndodh nepermjet kontaktit te thjesh te kokes me floket e atij qe ka keto parazite ose, me veshtiresi, nepermjet kreherave, furçave, kapeleve dhe nderresave te shtratit, etj.
Per kete perhapja ne familje eshte pothuajse rregull dhe ne komunitete shkollore ndodh shpesh.

Si parandalohet

Nuk ekzistojne masa qe mund te parandalojne ne pergjithesi semundjen e morrave.

Eshte e dobishme te verehet sa me pare pranija e morrave per ti eliminuar shpejt, prandaj eshte e rendesishme ne menyre te vecante qe prinderit te kontrollojne shpesh koken e femijeve te tyre.
Larja e shpeshte dhe kontrolli ne floket e femijes (2 here ne jave), eshte jo vetem nje rregull i mire per higjenen personale, por edhe ndihmon qe te verehet sa me pare infektimi. Prerja e flokeve nuk eshte e duhur per asgje.

Si eliminohet

Ne qofte se zbuloni morra ose vezet e tyre duhet te perdoroni nje nga produktet qe shiten ne farmaci (pluhur, xhel, shampo), qe reagojne duke mbytur keto parazit. Aksioni mbi veze nuk eshte gjithmone i efektshem.
Sikur eshte e keshilluar nga udhezimet e dhene ne paketimet e ketyre produkteve (qe duhet te ndiqen me kujdes), eshte e keshilluar perseritja e trajtimit mbas disa diteve (te pakten 7 ose 10 dite) per te mbytur larvat qe mund te kene mbetur te gjalla brenda vezeve.
Mbas trajtimit, mund te perdoret nje kreher me dhembe te shpeshta (shpesh permbahen ne paketimet e produkteve kunder semundjes se morrave) per te thjeshtesuar shkeputjen nga vezet.
Keshillohet eliminimi i vezeve, duke i hequr ose duke prere floket ku jane te ngjitura.
Ne qofte se ndodh nje rast semundje morrash ne familje eshte e nevojshme te kontrollohen te gjithe familjaret e tjere.
Eshte e mire te pastrohen krehera dhe furça me uje te ngrohte, duke shtuar per siguri edhe nje shampo “kunder morrave”, duke i lere per shembull per nje ore ne nje legen.
Edhe se transmetimi nepermjet objekteve nuk eshte shume i rendesishem, keshillohet, per nje siguri me te madhe, te lahen çarçafet, kellefet, peshqiret dhe çdo gje tjeter qe mund te kete qene ne kontakt me parazitat ose me vezet e tyre, duke perdorur ciklin me 60 grade ne lavatriçe (temperaturat me te larta se 53,5 grade mbysin morrat dhe vezet e tyre).

I azhurnuar ne Qeshor 2003 / Aggiornato al Giugno 2003

I perkthyer nga Kooperativa INTEGRA / Tradotto da Cooperativa INTEGRA

Me kontibutin e Provinces se Modena / Con il contributo della Provincia di Modena

Per te ditur me teper drejtohuni ne:
Per saperne di più rivolgersi a: